

De Nederlandse horeca

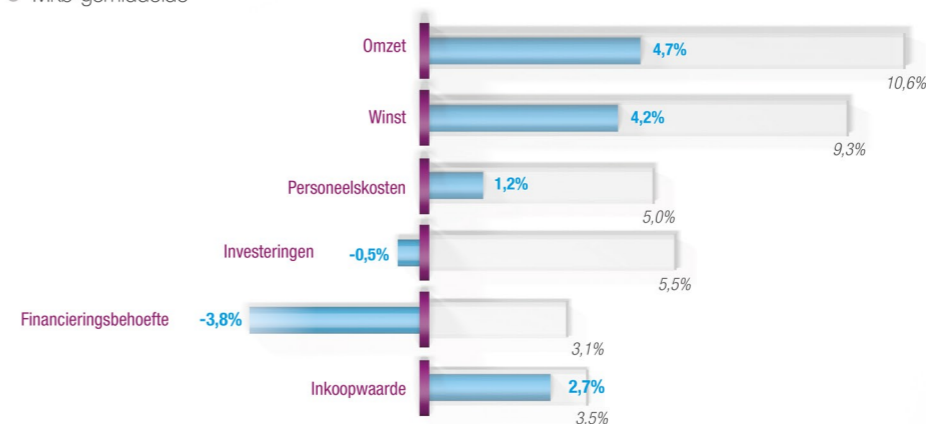

De horeca groeit dankzij een 'gouden mix' van economische expansie en een grotere toestroom van toeristen, plus het goede weer in een groot deel van 2018. De omzet in de branche neemt al ruim vijf jaar ieder kwartaal toe. Volgend jaar zal het oplopende personeelstekort echter een rem op de groei zetten. Verder neemt het aantal horecabedrijven toe en verhevigt de concurrentie, ook vanuit andere sectoren. Het is dus zaak om je als bedrijf te onderscheiden om klanten en personeel aan te trekken.

Financiële verwachtingen van horecaondernemers

(Komende 12 maanden)

- Percentage horeca
- Mkb-gemiddelde

Verwachtingen in de horeca

Omzet en winst

Horecaondernemers zijn positief over 2019, maar zijn in hun voorspellingen wel terughoudender dan het mkb als geheel en wat betreft omzet ook iets voorzichtiger dan een jaar geleden. Ze rekenen op een omzetgroei van 4,7%, versus een verwachte stijging van 10,6% voor het mkb. De winst zal in de horeca naar verwachting met gemiddeld 4,2% toenemen. Ook deze prognose ligt duidelijk lager dan het mkb-gemiddelde (+9,3%).

Kosten

Met de groei van de omzet en het volume is ook de werkgelegenheid in de horeca toegenomen. De respondenten in het SRA-BiZ-onderzoek verwachten echter dat de personeelskosten in 2019 relatief beperkt zullen toenemen: +1,2%, versus +5,0% voor het mkb. Vorig jaar leverde ons onderzoek ook een relatief bescheiden loongroei in de horeca op. In 2017 zette de daling van de groei

van de personeelskosten door (+6,6% tegenover +7,5% in 2016 en +8,1% in 2015).

Deze trend is tegengesteld aan de ontwikkeling in het mkb als geheel. "Horecabedrijven zullen ook moeten investeren in de opleiding van hun werknemers", aldus Thijs Geijer, sectoreconoom bij ING. "Ik zie echter veel angst om de personeelskosten, een heel belangrijke post, echt te laten oplopen. Je zult die verhoging moeten doorberekenen en horecaondernemers zijn terughoudend als het gaat om het verhogen van de prijzen. Het is echter de vraag of dit op de lange termijn de beste strategie is."

Horecaondernemers verwachten dat de inkoopwaarde in de komende twaalf maanden met 2,7% zal stijgen, ten opzichte van een groei van 3,5% voor het mkb.

Kansen en bedreigingen

De economie blijft groeien en horecaondernemers zien dit als een

belangrijke kans voor het komende jaar (genoemd door bijna 52% van de respondenten in het SRA-BiZ-onderzoek). Verder zien ze mogelijkheden in efficiënter werken (55%). Dit past bij wat de horeca met afstand als de grootste bedreiging voor 2019 ziet: een tekort aan gekwalificeerd personeel.

"De gevolgen van het personeelstekort zijn al merkbaar", constateert Jos Klerx, sectorspecialist bij de Rabobank. "Sommige horecaondernemers beperken hun openingstijden en een aantal strandtenten moest in het hoogseizoen sluiten omdat ze niet aan personeel kon komen. Ik zie dit als een rem op de groei, niet op innovatie. Het personeelstekort zorgt in mijn ogen juist voor vernieuwing. Men kijkt naar hoe processen zo kunnen worden ingericht dat er minder personeel nodig is. Denk aan de bestelapps, waardoor zaken minder afhankelijk zijn van bedienend personeel. Dit biedt ook de klant het gemak waarnaar hij op zoek is."

Ondernemers gaan veel creatiever denken, ziet ook Geijer. "We zien nieuwe initiatieven ontstaan om personeel te werven. Een goed voorbeeld is het platform Temper. Bedrijven zetten hun openstaande diensten erop en deze worden vervolgens automatisch gekoppeld aan freelance professionals met de juiste ervaring en vaardigheden. Een grotere bedreiging vind ik de toename van het aantal bedrijven in de horeca. Dat maakt dat ondernemers een duidelijk onderscheidend concept moeten hebben."

Een tweede belangrijke bedreiging zijn overheidsmaatregelen (45%). De horeca is in Nederland de branche met de hoogste administratieve lasten. Door toenemende wet- en regelgeving lopen die lasten steeds verder op.

KPI's

De omzet per fte is voor ondernemers in de horeca de belangrijkste kritische succesfactor: 75% geeft dit aan als zwaarwegende KPI. Voor ruim 73% is het aantal gasten belangrijke stuurinformatie.

Gezondheid en financiering

Kredietwaardigheid

Volgens het CBS zijn er in 2017 minder horecabedrijven failliet gegaan dan een jaar eerder. Binnen de branche waren het vooral restaurants en overige eet- en drinkgelegenheden die de deuren moesten sluiten. Gezien de omvang wordt de horeca niettemin relatief zwaar getroffen door faillissementen.

Uit de analyse van SRA-BiZ blijkt dat het percentage horecaondernemers dat aan al de financiële verplichtingen kan voldoen (een PD-rating lager dan 1) min of meer onveranderd is gebleven op ruim 76. Dit ligt onder het mkb-gemiddelde van ruim 80%.

Investerings

Het investeringssaldo (de investeringen in vaste activa minus het desinvesteringssaldo) is in 2017 toegenomen. Ten opzichte van de omzet steeg het investeringssaldo in de horeca van bijna

6% in 2016 naar 7,4% vorig jaar. Het cijfer voor 2017 lag boven het mkb-gemiddelde van ruim 3%.

De investeringsbereidheid in de branche is afgenomen. Horecabedrijven gaan voor 2019 uit van een daling van de investeringen met 0,5%. Daarmee is de branche een uitzondering.

Financiering

In lijn met de lagere investeringsbereidheid neemt waarschijnlijk ook het beroep op externe financiering af. Uit de SRA-BiZ-analyse blijkt dat horecaondernemers in 2019 denken bijna 4% minder behoefte te hebben aan externe financiering.